

- *WCHODZI W ŻYCIE TZW. MAŁY TRÓJPAK ENERGETYCZNY*
- *NOWE OBOWIĄZKI PRACODAWCÓW W ZWIĄZKU ZE ZMIANAMI W URLOPACH RODZICIELSKICH*
- *DOBRY MOMENT NA INWESTOWANIE W SPECJALNYCH STREFACH EKONOMICZNYCH*
- *UMOWA O WSPÓŁPRACY JAKO SPOŚÓB REGULACJI STOSUNKÓW PRAWNYCH MIĘDZY PRZEDSIĘBIORCAMI*
- *JAKICH BŁĘDÓW UNIKAĆ WYSTAWIAJĄC WEKSEL IN BLANCO?*
- *ODPIS Z KSIĘGI WIECZYSTEJ TAKŻE PRZEZ INTERNET*
- *W JAKICH PRZYPADKACH CZYNNOŚCI ZARZĄDU SPÓŁKI KAPITAŁOWEJ MOGĄ ZOSTAĆ UZNANE ZA NIEWAŻNE*
- *NOWE ZASADY FUNKCJONOWANIA E-SĄDU*
- *O CZYM TRZEBA WIEDZIEĆ PRZED PODJĘCIEM DECYZJI O UTWORZENIU ODDZIAŁU SPÓŁKI ZAGRANICZNEJ W POLSCE?*
- *ALTERNATYWNE METODY ROZSTRZYGANIA SPORÓW - RECEPТА NA PROBLEM DŁUGOTRWAŁYCH I KOSZTOWNYCH PROCESÓW GOSPODARCZYCH*
- *CZY MOŻNA NABYĆ PRAWO DO UŻYWANIA FIRMY INNEGO PRZEDSIĘBIORCY?*
- *SMALL POWER TRIPACK BECOMES EFFECTIVE*
- *NEW OBLIGATIONS OF EMPLOYERS RESULTING FROM CHANGES IN PARENTAL LEAVES*
- *GOOD TIME TO INVEST IN SPECIAL ECONOMIC ZONES*
- *COOPERATION AGREEMENT AS A VEHICLE FOR REGULATION OF LEGAL RELATIONS BETWEEN UNDERTAKINGS*
- *WHAT MISTAKES TO AVOID WHEN DRAWING A BLANK BILL OF EXCHANGE?*
- *LAND AND MORTGAGE REGISTERS ALSO AVAILABLE ON-LINE*
- *UNDER WHAT CIRCUMSTANCES CAN ACTS OF MANAGEMENT BOARD OF A COMPANY LIMITED BY SHARES BE DECLARED INVALID*
- *MODIFIED E-COURT PROCEDURE*
- *UNDER WHAT CIRCUMSTANCES CAN ACTS OF MANAGEMENT BOARD OF A COMPANY LIMITED BY SHARES BE DECLARED INVALID*
- *ALTERNATIVE DISPUTE RESOLUTION – RECIPE FOR PROLONGED AND COSTLY COMMERCIAL LITIGATION*
- *IS IT POSSIBLE TO ACQUIRE THE RIGHT TO USE THE BUSINESS NAME OF ANOTHER UNDERTAKING?*

WCHODZI W ŻYCIE TZW. MAŁY TRÓJPAK ENERGETYCZNY

Mały trójpak energetyczny, czyli Ustawa o zmianie ustawy prawo energetyczne i niektórych innych ustaw z 26 lipca 2013 roku (Dz.U. z 2013 r. poz. 984) weszła w życie 11 września bieżącego roku. Nowelizacja przepisów została wymuszona przez skierowanie skarg przeciw Polsce przez Komisję Europejską do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w związku z niespełnieniem przez Polskę wymogów dyrektyw dotyczących wewnętrznego rynku gazu ziemnego i energii elektrycznej. Podstawowym zastrzeżeniem Komisji Europejskiej w kwestii rynków energii elektrycznej i gazu był zbyt mały stopień ich liberalizacji. W przypadku przegrania sporów, Polsce groziłyby wysokie kary finansowe.

Nowelizacja wprowadza ulgi dla odbiorców przemysłowych, zużywających do produkcji duże ilości energii elektrycznej. Dla wielu branż przemysłu, dla których energia elektryczna stanowi podstawowy surowiec, koszt jej zakupu jest podstawowym obciążeniem finansowym. Na cenę energii elektrycznej składa się między innymi koszt zakupu świadectw pochodzenia, które są kosztem funkcjonowania systemu wsparcia wytwarzania energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii oraz wysokosprawnej kogeneracji. Zgodnie z nowym brzmieniem ustawy odbiorcy przemysłowi, będą mogli samodzielnie uzyskać i przedstawić do umorzenia świadectwo pochodzenia oraz świadectwa pochodzenia z kogeneracji albo uiścić opłatę zastępczą, jeżeli w roku kalendarzowym poprzedzającym rok realizacji obowiązku zużyli nie mniej niż 100 GWh energii elektrycznej i dla których koszt pozyskania energii wyniesie nie mniej niż 3% wartości produkcji. Zatem, w zależności od udziału kosztów energii w kosztach produkcji, nie będą oni częściowo musieli legitymować się potwierdzeniem zakupu energii ze źródeł odnawialnych, co obniży ogólne koszty działania. Definicja odbiorcy przemysłowego została zawarta w art. 3 pkt 20e ustawy Prawo energetyczne.

Jednym z bardziej istotnych zapisów jest wprowadzenie tzw. obliga gazowego, czyli obowiązku sprzedaży przez firmy obracające gazem określonej części surowca za pośrednictwem giełdy towarowej. Zgodnie z Art. 49b ustawy Prawo energetyczne przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem paliwami gazowymi jest

SMALL POWER TRIPACK BECOMES EFFECTIVE

The so-called Small Power Tripack, i.e. the Act on Amending Power Law and Certain Other Acts of 26 July 2013 (Journal of Laws of 2013, item 984) became effective on 11 September of this year. The amendment to the legislation was forced by complaints being filed against Poland by the European Commission to the European Court of Justice on the grounds of incomplete implementation by Poland of the requirements of the directives on the internal natural gas and electricity markets. The main objection raised by the European Commission with regard to the natural gas and electricity markets was their insufficient liberalisation. If the disputes were ruled against Poland, high financial penalties would be imposed.

The amendment introduces concessions for industrial buyers which consume large volume of electricity as part of their production operations. For many industries, where electricity is a fundamental production input, the electricity cost becomes a key financial expense. The electricity cost comprises *inter alia* the cost of purchasing the certificate of origin, representing the cost of a system conceived to support generation of electricity in renewable sources and high-efficiency cogeneration. Under the new wording of the statute, industrial buyers are able to obtain themselves a certificate of origin and a cogeneration certificate of origin and present them for cancellation or effect payment of the substitution fee, if in the calendar year immediately preceding the year in which the obligation is fulfilled they consumed at least 100 GWh of electricity and for which the cost of electricity amounts to at least 3% of the value of production. Consequently, depending on what proportion the electricity costs account for in the total costs of production, they are partly not required to present a certificate demonstrating that the electricity has been produced by renewable sources, thus reducing the overall cost of operations. The definition of the industrial buyer has been included in Article 3(20e) of the Energy Law.

One of the more significant new provisions is the so-called gas exchange obligation, i.e. the requirement for companies trading in natural gas to sell a specified percentage of it on a commodity exchange. Pursuant to Article 49b of the Energy Law, a power business trading in gaseous fuels is required to sell at least 55% of methane-rich natural gas injected into

obowiązane sprzedawać nie mniej niż 55% gazu ziemnego wysokometanowego wprowadzonego w danym roku do sieci przesyłowej na giełdach towarowych lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi. Takie rozwiązanie ma na celu zmianę struktury rynku gazu w kierunku rynku konkurencyjnego.

Ponadto wprowadzono szereg ułatwień w zakresie przyłączania mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii do sieci. Mikroinstalacja została zdefiniowana jako odnawialne źródło energii, o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 40 kW, przyłączone do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV lub o łącznej mocy zainstalowanej cieplnej nie większej niż 120 kW. Wytwarzanie energii elektrycznej w mikroinstalacji przez osobę fizyczną niebędącą przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a także sprzedaż tej energii przez tę osobę, nie jest działalnością gospodarczą w rozumieniu tej ustawy. Energię elektryczną wytworzoną w mikroinstalacji przyłączonej do sieci dystrybucyjnej znajdującej się na terenie obejmującym obszar działania sprzedawcy z urzędu i oferowaną do sprzedaży przez osobę fizyczną, jest obowiązany zakupić ten sprzedawca. Zakup tej energii odbywa się po cenie równej 80% średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej w poprzednim roku kalendarzowym.

Nowa ustawa przywraca także kadencyjność stanowiska Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Będzie on powoływany przez Prezesa Rady Ministrów spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru. Ponadto, ustawa nowelizacyjna zobowiązuje Ministra gospodarki, do opracowania projektu krajowego planu działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych do roku 2020. Ustawa nowelizuje także szereg ustaw, w tym ustawę - Prawo budowlane, Ustawę o giełdach towarowych czy Prawo zamówień publicznych.

Na zakończenie warto wspomnieć, że wprowadzone zmiany są jedynie zapowiedzią rewolucji, jaka ma nastąpić w prawie energetycznym. Obecnie Ministerstwo Gospodarki prowadzi prace nad projektem, który przewiduje wprowadzenia trzech nowych ustaw: prawo energetyczne, prawo gazowe i

the transmission system in the relevant year on commodity exchanges or a market organised by an entity operating a regulated market in Poland within the meaning of the Act on Trading in Financial Instruments of 29 July 2005. Such a solution is aimed at shifting the structure of the gas market towards a competitive market.

Further, the interconnection of renewable electricity micro-installations with the grid has been made easier in a number of ways. The micro-installation has been defined as a renewable energy source of the aggregate installed electrical capacity of up to 40 kW, connected to a power grid of the rated voltage below 110 kV, or of the aggregate installed thermal capacity of up to 120 kW. The generation of electricity in a micro-installation by a natural person who is not an entrepreneur within the meaning of the Act on Freedom of Business Activity and sale of such electricity by such individual is not a business activity within the meaning of that act. The electricity generated by a micro-installation connected to a distribution grid located in an area of operations of a last-resort supplier and offered for sale by that individual must be bought by that supplier. The electricity is purchased at a price equivalent to 80% of the average electricity selling price during the previous calendar year.

The new act also reintroduces the arrangement whereby the Chairman of the Power Regulatory Authority (URE) serves a term of office. The Chairman is appointed by the Chairman of the Council of Ministers from amongst candidates elected in an open and competitive recruitment process. Further, the amending law requires the Minister of Economy to develop a proposal of the national renewable energy action plan until 2020. The act also amends a number of other acts, including the Building Law, Act on Commodity Exchanges, or Public Procurement Law.

Summing up it is worth noting that the amendments under review are but a prelude to the revolutionary changes to take place in the energy law. At the moment work is underway at the Ministry of Economy on a bill that is expected to mark the enactment of three new acts: energy law, gas law,

ustawa o odnawialnych źródłach energii (tzw. duży trójpak energetyczny). Te trzy ustawy mają zastąpić dotychczasowe prawo energetyczne, dostosować je do wymagań Unii Europejskiej i nowoczesnej energetyki.

NOWE OBOWIĄZKI PRACODAWCÓW W ZWIĄZKU ZE ZMIANAMI W URLOPACH RODZICIELSKICH

W dniu 17 czerwca 2013 roku weszła w życie Ustawa z dnia 28 maja 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 675). Przepisy tej ustawy zmieniają m.in. przepisy Kodeksu pracy w części dotyczącej urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego oraz przepisy Ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w zakresie dotyczącym zasiłku macierzyńskiego. W poniższym artykule skoncentrowano się przede wszystkim na analizie wymienionych nowelizacji pod kątem nowych obowiązków pracodawców.

Po nowelizacji przepisów pracodawcy muszą przede wszystkim prawidłowo określić przysługującą danemu pracownikowi długość urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego. Po zmianach, długość urlopu może wynosić 52 tygodnie w przypadku urodzenia jednego dziecka i od 65 do 71 tygodni w przypadku urodzenia większej ilości dzieci. Wymiar taki jest możliwy dzięki wydłużeniu okresu dodatkowego urlopu macierzyńskiego (a także dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego) o 2 tygodnie i wprowadzeniu nowego urlopu rodzicielskiego w wymiarze 26 tygodni. Urlop rodzicielski udzielany jest na okres 26 tygodni niezależnie od liczby dzieci urodzonych przy jednym porodzie. Pracodawca udziela tych urlopów na pisemny wniosek pracownika, przy czym powinien on zweryfikować, czy pracownik wystąpił o prawidłowy wymiar urlopu i zachował właściwy termin do złożenia wniosku w tej sprawie. Nowa ustawa przewiduje skorzystanie z dodatkowego urlopu macierzyńskiego i rodzicielskiego przez złożenie dwóch osobnych wniosków, każdego w terminie nie krótszym niż 14 dni przed rozpoczęciem się danego urlopu lub przez złożenie jednego wniosku o oba te urlopy, ale nie później niż 14 dni po porodzie. Niedotrzymanie terminu skutkuje możliwością odmowy przez pracodawcę jego udzielenia.

and renewable energy law (the so-called Large Power Tripack). The three statutes are expected to replace the present energy law as well as realigning it with the requirements of the European Union and of the modern power industry.

NEW OBLIGATIONS OF EMPLOYERS RESULTING FROM CHANGES IN PARENTAL LEAVES

On 17 June 2013, the Act on Amending the Labour Code and Certain Other Acts of 28 May 2013 (Journal of Laws, item 675) became effective. The Act amends *inter alia* the provisions of the Labour Code regarding the maternity leave, additional maternity leave, additional leave on terms of the maternity leave, and parental leave, and the provisions of the Act on Monetary Social Security Benefits in Case of Illness and Maternity of 25 June 1999 with regard to the maternity benefit. This paper examines the above amendments above all in terms of the new obligations imposed on employers.

Following the amendment, employers are above all required to correctly assess the duration of the maternity and parental leave each employee is entitled to. Under the amendments, the duration of the leave is up to 52 weeks in the case of a single birth and from 65 to 71 weeks in the case of a multiple birth. This duration became possible by extending the duration of the additional maternity leave (and of the additional leave on terms of the maternity leave) by two weeks and the introduction of a new parental leave of 26 weeks. The parental leave is granted for a period of 26 weeks regardless of the number of births. The employer grants the leave at a written request of the employee, however, it is required to verify whether the duration of the leave requested for by the employee is correct and whether the request has been submitted within the prescribed period. Under the amended law, the additional maternity and paternity leave are granted based on two separate requests, each submitted within a period of at least 14 days prior to the start of the leave, or based on a single request for both the leaves, submitted no later than 14 days after giving birth. If the deadline is not met, the employer may refuse to grant the leave.

Nieco odmienna sytuacja jest przy urlopie rodzicielskim. Z urlopu tego będą mogły skorzystać nie tylko matki, ale i również ojcowie, albo w całości albo dzieląc się między sobą częścią urlopu. Urlop taki można podzielić tylko na trzy części i każda z nich nie może być krótsza niż 8 tygodni. To, w jaki sposób rodzice wykorzystają urlop rodzicielski będzie zależało tylko od nich, natomiast pracodawca może odmówić udzielenia urlopu rodzicielskiego, jeżeli pracownik będzie wnioskował o ten urlop w wymiarze krótszym niż 8 tygodni. Nowością jest także możliwość odmówienia przez pracodawcę podjęcia pracy w czasie dodatkowego urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego. Pracodawca może nie wyrazić zgody na taką pracę, jeżeli nie jest to możliwe ze względu na organizację pracy lub rodzaj wykonywanej przez pracownika pracy.

Istotna zmiana dotychczasowych przepisów pojawiła się także w zakresie wysokości zasiłku macierzyńskiego. Należy przypomnieć, że podstawę wymiaru dla zasiłków macierzyńskich stanowi przeciętne wynagrodzenie wypłacane w ciągu ostatnich 12 miesięcy kalendarzowych. Od 17 czerwca pracodawcy muszą zastosować różne stopy procentowe do obliczania kwoty zasiłku. Wysokość stopy procentowej uzależniona będzie od momentu, w którym ubezpieczona zadeklaruje, z jakich urlopów chce skorzystać. Do tej pory zasiłek w czasie urlopu macierzyńskiego (oraz dodatkowego urlopu macierzyńskiego) wynosił 100% podstawy wymiaru zasiłku. Natomiast obecnie zasiłek za czas trwania urlopu rodzicielskiego wyniesie 60% podstawy wymiaru zasiłku, za wyjątkiem sytuacji, kiedy pracownica złoży pracodawcy jeszcze przed urodzeniem się dziecka wniosek o udzielenie jej bezpośrednio po urlopie macierzyńskim dodatkowego urlopu macierzyńskiego a zaraz po nim urlopu rodzicielskiego. Wówczas przez cały ten okres zasiłek wyniesie 80% podstawy wymiaru zasiłku. Należy wspomnieć, że pracownica, która złożyła wniosek o urlop rodzicielski jeszcze przed porodem może zrezygnować z niego w całości. W takiej sytuacji należy wypłacić jej wyrównanie zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu macierzyńskiego i dodatkowego urlopu macierzyńskiego do 100% podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego. Jednakże w przypadku, gdyby pracownica zdecydowała się jednocześnie na urlop rodzicielski i dodatkowy urlop macierzyński, to wysokość zasiłku w tym przypadku wynosi 60% podstawy wymiaru zasiłku.

The situation is slightly different in the case of the parental leave. This leave is available not only to the mothers but also to the fathers, either in its entirety or by being split between the parents. The leave can be split into no more than three sections of at least 8 weeks each. The actual allocation of the leave sections between the parents is up to them, and the employer can refuse to grant the parental leave if the employee requests the leave for a shorter period than 8 weeks. It is a novelty that the employer may refuse to authorise the employee to take up work during the additional maternity or paternity leave. The employer may not authorise such work if the same is not possible given the organisation of work or the type of work performed by the employee.

A significant modification of the previous regulations also relates to the rate of the maternity benefit. As a reminder, the amount of the maternity leave benefit is assessed relative to the average pay received by the employee over the last 12 calendar months. As of 17 June, employers are required to apply several percentages to calculate the amount of the benefit. The percentage depends on the time when the mother states which leaves she intends to request. Prior to the effective date of the amendments, the maternity leave (and the additional maternity leave) benefit had stood at 100% of the benefit assessment basis. Under the amended law, the benefit payable throughout the term of the parental leave is 60% of the benefit assessment basis unless the employee submits to the employer, still prior to giving birth, a request for the additional maternity leave to be granted to her immediately after the expiry of the maternity leave and the parental leave straight after it. Under such circumstances, the employee will receive a benefit of 80% of the benefit assessment basis. It is also worth noting that the employee who submits a request for parental leave prior to giving birth may decide not to take it at all. In such a case, she must be compensated with respect to the maternity benefit for the period of the maternity leave and the additional maternity leave up to 100% of the benefit assessment basis. However, if the employee decides to take both the maternity leave and the additional maternity leave, then the rate of the benefit is 60% of the benefit assessment basis.

Nowe regulacje mają zastosowanie do osób, których dzieci urodziły się po 31 grudnia 2012 roku, a także do osób, które przyjęły po 31 grudnia 2012 roku na wychowanie dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku, gdy wobec dziecka odroczone obowiązek szkolny – dziecka w wieku do 10 roku życia i wystąpiły do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienie lub przyjęły na wychowanie dziecko jako rodzina zastępcza (z wyjątkiem rodziny zawodowej).

DOBRY MOMENT NA INWESTOWANIE W SPECJALNYCH STREFACH EKONOMICZNYCH

Specjalne strefy ekonomiczne (SSE) to wyodrębniona administracyjnie część terytorium Polski, na której terenie może być prowadzona działalność gospodarcza na preferencyjnych zasadach, określonych w Ustawie z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (Dz.U. z 2007 r., nr 42, poz. 274 j.t., ze zm.) oraz w jej aktach wykonawczych. Obecnie w Polsce istnieje 14 specjalnych stref ekonomicznych.

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności w specjalnych strefach ekonomicznych polegają przede wszystkim na możliwości korzystania przez inwestorów z pomocy publicznej, przybierającej głównie formę zwolnienia z podatków. Dzięki temu, działanie w SSE umożliwia firmom, które zamierzają przeprowadzić inwestycje, uzyskanie całkowicie legalnych oszczędności podatkowych. Można powiedzieć, że jest to przewidziana przez państwo forma optymalizacji podatkowej. Często obecność w strefie może przesądzać o ekonomicznym sensie inwestycji.

Aby móc korzystać z pomocy publicznej konieczne jest uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie SSE. Zezwolenia są wydawane przez spółki zarządzające strefami w drodze przetargu łącznego lub rokowań. Zasady i sposób przeprowadzania przetargów i rokowań określają - odrębnie dla każdej strefy - rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie przetargów i rokowań oraz kryteriów oceny zamierzeń co do przedsięwzięć, które mają być podjęte przez przedsiębiorców na terenie strefy.

O sukcesie polskich SSE świadczy, że aż pięć z nich znalazło się w rankingu najlepszych pięćdziesięciu

The new regulations apply to parents whose children were born after 31 December 2012 and who took a foster child after 31 December 2012 of up to seven years of age and, where the child's compulsory education has been deferred, of up to 10 years of age and filed with the guardianship court for institution of the child's adoption proceedings or took a child as a foster family (other than a professional foster family).

GOOD TIME TO INVEST IN SPECIAL ECONOMIC ZONES

Special Economic Zones (SEZ) are an administratively separate part of the Polish territory where business can be conducted on preferential conditions as laid down under the Act on Special Economic Zones of 20 October 1994 (Journal of Laws of 2007, no. 42, item 274, consolidated text, as amended) and under all the related implementing regulations. At the moment, fourteen special economic zones operate in Poland.

The preferential conditions of conducting business in special economic zones consist above all in the availability of state aid to the investors, which most often takes the form of tax exemptions. Consequently, by operating in SEZs, companies intending to invest there stand to obtain fully legal tax savings. This can be argued to be a type of tax optimisation vehicle offered by the state. Frequently presence in the zone may be decisive for the investment making economic sense at all.

In order to become eligible for state aid, it is necessary to procure a permit for conducting business operations in SEZ. The permits are issued by way of combined tender or negotiations by companies administering the zones. The terms and procedure for conducting tenders and negotiations are laid down, separately for each zone, under a Regulation of the Minister of Economy and Labour on tenders and negotiations and the criteria for assessment of projects proposed by undertakings in the special economic zone.

The success of Polish SEZs is best demonstrated by the fact that as many as five of them were included

specjalnych stref ekonomicznych opublikowanym w 2012 roku w raporcie FDI Global Free Zones of the Future 2012/2013. Jako cechy wyróżniające polskie strefy, autorzy raportu wskazywali m.in. wysoką jakość infrastruktury.

Niewątpliwie dobrą wiadomością dla inwestorów jest, że Rada Ministrów przyjęła w dniu 23 lipca 2013 roku czternaście rozporządzeń wydłużających funkcjonowanie specjalnych stref ekonomicznych do 2026 roku. Zgodnie z dotychczasowymi przepisami, specjalne strefy ekonomiczne mogły funkcjonować jedynie do końca 2020 roku. Ta informacja powinna szczególnie ucieszyć inwestorów realizujących projekty w sektorach o niskiej stopie zwrotu. Rozporządzenia zmieniające dotyczą następujących specjalnych stref ekonomicznych: kamiennogórskiej, katowickiej, kostrzyńsko-słubickiej, krakowskiej, legnickiej, łódzkiej, mieleckiej, pomorskiej, słupskiej, starachowickiej, suwalskiej, tarnobrzeskiej, wałbrzyskiej, warmińsko-mazurskiej.

Warto wspomnieć, że obecnie prowadzone są prace nad Projektem założeń ustawy o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw. Zakłada on, między innymi, wprowadzenie zasady zwrotu niezapłaconego podatku w sytuacji wygaszenia zezwolenia, którego warunki nie zostały w pełni zrealizowane lub zostały naruszone zasady udzielania pomocy publicznej – analogicznie jak w przypadku cofnięcia zezwolenia. Doprecyzowuje on również pojęcie pomocy publicznej zawarte w ustawie o SSE, poprzez wprowadzenie zapisu, że pomocą publiczną jest kwota zwolnienia od podatku dochodowego. Projekt przewiduje także doprecyzowanie pojęcia maksymalnej pomocy publicznej poprzez wprowadzenie zasady kumulacji do ustaw podatkowych oraz uporządkowanie zasad kontroli przedsiębiorców działających w SSE a także ujednoczenie zasad zmiany zezwolenia.

UMOWA O WSPÓLPRACY JAKO SPOSÓB REGULACJI STOSUNKÓW PRAWNYCH MIĘDZY PRZEDSIĘBIORCAMI

Przepisy prawa, a w szczególności przepisy Kodeksu cywilnego, określają szereg umów często występujących w praktyce obrotu gospodarczego. Należy jednak pamiętać, że przewidziane przez ustawodawcę rozwiązania nie zawsze odpowiadają intencji stron zamierzających podjąć pewne zobowiązania. W takiej sytuacji należy mieć na

in the ranking list of the best fifty special economic zones published in 2012 in FDI's report *Global Free Zones of the Future 2012/2013*. Among the features distinguishing Polish special economic zones, the authors of the report cited the high quality of infrastructure.

Without any doubt investors will recognise it as good news that on 23 July 2013 the Council of Ministers adopted fourteen resolutions extending the operation of the special economic zones to 2026. Under the previous provisions, the special economic zones were to operate only until the end of 2020. The news should be particularly welcome by investors operating in sectors offering a low rate of return. The amending regulations apply to the following special economic zones: Kamiennogórska, Katowicka, Kostrzyńsko-Słubicka, Krakowska, Legnicka, Łódzka, Mielecka, Pomorska, Słupska, Starachowicka, Suwalska, Tarnobrzeska, Wałbrzyska, Warmińsko-Mazurska.

It is worth noting that work is currently underway on a Bill containing the underlying assumptions for an Act Amending the Act on Special Economic Zones and Certain Other Acts. The Bill proposes among others to put in place a requirement for unpaid taxes to be returned in the event of expiry of a permit whose conditions have not been fully satisfied or if the principles of granting state aid have been violated, on the same terms as in the case of permit withdrawal. The Bill also adds details to the concept of state aid as expressed in the Act on Special Economic Zones, by stipulating that exemption from income tax represents state aid. The Bill also elaborates on the concept of maximum state aid by introducing the principle of accumulation for the purposes of tax legislation as well as consolidating the procedures for inspection of undertakings located in SEZs and the procedures for amending permits to operate in SEZs.

COOPERATION AGREEMENT AS A VEHICLE FOR REGULATION OF LEGAL RELATIONS BETWEEN UNDERTAKINGS

Legal regulations, and in particular the provisions of the Civil Code, specify a number of agreements frequently employed in business dealings. Yet, it must be borne in mind that the solutions offered by the drafters are not always in line with what is intended by the parties seeking to contract certain obligations. Under such circumstances, it should be

uwadze, że zgodnie z zasadą swobody umów strony mogą ukształtować łączący je stosunek prawny według swego uznania, o ile treść lub cel tego stosunku prawnego nie sprzeciwiają się jego właściwości, przepisom ustawy lub zasadom współżycia społecznego.

Korzystając ze wskazanej wyżej możliwości przedsiębiorcy mogą zawrzeć umowę o współpracy. Wskazana umowa nie jest zdefiniowana wprost przez przepisy ustawy, co daje stronom możliwość dostosowania jej treści do planowanego przedsięwzięcia. W omawianej umowie należy przede wszystkim określić, co jest przedmiotem regulacji. Strony mają w tym zakresie olbrzymią swobodę i mogą poddać postanowieniom umowy wszelkie istotne dla nich aspekty swojej działalności, o ile oczywiście jest to zgodne z przepisami prawa. Z kolei przedmiot umowy z reguły determinuje jej szczegółowość – na podstawie umowy o współpracy strony mogą zarówno ograniczyć się do wyrażenia intencji realizacji wspólnego przedsięwzięcia, bez podejmowania daleko idących zobowiązań, jak również mogą w sposób precyzyjny określić swoje wzajemne zobowiązania oraz konsekwencje ich niewykonania. Umowy o współpracę mogą być zawierane w celu realizacji jednego lub wielu przedsięwzięć. W praktyce obrotu często dochodzi do sytuacji, w której omawiana umowa określa jedynie pewne ramy współpracy dwóch podmiotów, natomiast konkretne ustalenia są realizowane na podstawie odrębnych umów.

Dobłą praktyką przy redagowaniu umów o współpracy jest uwzględnienie postanowień umożliwiających ich rozwiązanie. W takim przypadku obaj partnerzy mają pełną świadomość tego, jak zakończyć łączącą ich współpracę. Jeżeli strony nie uregulowały tej kwestii wprost w zawartym porozumieniu, wówczas umowa o współpracy wygasa wraz z upływem okresu, na jaki została zawarta. W przypadku, gdy strony nie określiły czasu obowiązywania łączącej ich umowy, wówczas każda ze stron ma prawo do jej wypowiedzenia.

W przypadku zawierania umów o współpracę warto również uregulować kwestię konsekwencji niewykonania podjętych przez strony zobowiązań. W przypadku umów zawartych przede wszystkim w celu wyrażenia pewnej intencji współdziałania, strony często zastrzegają, że nie biorą odpowiedzialności za rezultat swoich działań. Jeżeli przedmiot umowy wymaga większego

noted that according to the principle of the freedom of contract, parties may structure the legal relationship between them at their own discretion unless the substance or the purpose of the legal relationship is contrary to its nature, statutory regulations, or public policy.

Based on the above capabilities, undertakings can conclude cooperation agreements. The cooperation agreement is not defined expressly under statute, thus giving the parties latitude in realigning it with their intended project. The agreement should above all specify what it is that it regulates. The parties have extensive freedom in that respect and may make all the aspects of their business they consider significant, as long as it is not unlawful to do so, subject to the contractual provisions. In turn, the subject-matter of the agreement determines as a rule the instrument's level of detail; under the cooperation agreement the parties may both limit themselves to expressing their intention to undertake a joint business project, without stipulating any far-reaching obligations, and may also describe precisely their mutual obligations and consequences of failure to fulfil them. Cooperation agreements can be concluded to carry out one or a number of projects. In the practice of dealing, the cooperation agreement would often establish a mere framework for cooperation between two undertakings, with the specific arrangements being implemented on the basis of separate contracts.

It is a good practice in drafting cooperation agreements to incorporate in them provisions enabling their termination. If that is the case, both partners are fully aware how to end their mutual collaboration. If the parties fail to provide such procedure expressly under the terms of the agreement, the cooperation agreement expires with the expiry of the term for which it has been concluded. If the parties do not provide the term of the agreement concluded between them, then each of the parties is entitled to terminate it.

When the cooperation agreement is concluded, it is also worthwhile regulating the consequences of non-performance of the obligations adopted by the parties. In the case of agreements concluded above all to memorialise the intention to collaborate, the parties often stipulate that they do not accept any liability for the outcome of their respective actions. If the subject-matter of the cooperation agreement

zaangażowania stron i przewiduje podjęcie przez strony określonych działań lub osiągnięcie konkretnego celu, wówczas większa jest odpowiedzialność partnerów z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Jeżeli zawarta umowa o współpracy precyzyjnie określa wzajemne zobowiązania stron, a jeden z partnerów nie wykonał swojego zobowiązania, wówczas poszkodowany może na zasadach określonych w przepisach kodeksu cywilnego dochodzić odszkodowania z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zawartej umowy.

Podpisując umowę o współpracy należy pamiętać, że o jej charakterze prawnym nie decyduje nazwa umowy, ale przede wszystkim zawarte w niej postanowienia. Może dojść więc do sytuacji, w której strony nazywają podpisany przez siebie dokument umową o współpracy, a w rzeczywistości jest to typ umowy nazwanej regulowanej przez odpowiednie przepisy. Umowa o współpracy jest bardzo elastycznym i atrakcyjnym sposobem regulacji stosunków handlowych, lecz jak z każdego narzędzia, należy z niego korzystać w sposób rozważny i umiejętny - by mieć pewność co do skutku, jaki zostanie osiągnięty dzięki jej zawarciu.

JAKICH BŁĘDÓW UNIKAĆ WYSTAWIAJĄC WEKSEL IN BLANCO?

Weksel *in blanco*, zwany również niepełnym, jest papierem wartościowym często stosowanym jako zabezpieczenie należności i gwarancja jej spłaty. Zastępuje złożenie gotówki jako kaucji. Decydując się na taką formę zabezpieczenia, trzeba jednak pamiętać o paru wskazówkach, które uchronią nas przed niebezpieczeństwem wykorzystania przez drugą stronę weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem.

Charakterystyczną cechą weksla *in blanco* jest brak oznaczenia w nim co najmniej jednego z ustawowych elementów tradycyjnego weksla, np. osoby na rzecz, której ma być wypłacone zobowiązanie z weksla (remitenta), sumy wekslowej, daty płatności, etc. Są one uzupełniane dopiero przed przedstawieniem weksla do zapłaty, przez jego posiadacza. Dzięki temu można go wykorzystać do zabezpieczenia wierzytelności, której ani wysokość ani data płatności w momencie wystawienia nie są jeszcze znane. Niestety może się to z łatwością obrócić na niekorzyść dłużnika w momencie, gdy posiadacz weksla wypełni go niezgodnie z umową -

calls for a more extensive involvement of the parties and contemplates specific actions being taken by the parties or a specific outcome achieved by them, then the liability of the partners for non-performance or unsatisfactory performance of the agreement is greater. If the cooperation agreement specifies at length the mutual obligations of the parties and one of the partners fails to fulfil its obligations, then the wronged party may seek damages for non-performance or unsatisfactory performance of the concluded agreement under provisions of general application laid down under the Civil Code.

When signing the cooperation agreement, one should bear in mind that it is not the name of it that determines its legal status but above all the specific provisions incorporated in it. Consequently, it may happen that although the parties call the agreement concluded between them *cooperation agreement*, in fact it is a different type of nominate agreement governed under the applicable regulations. While the cooperation agreement is a highly flexible and attractive way to regulate commercial relations, but—as is true about any tool—it must be used prudently and skilfully, to ensure that the parties are comfortable with the result achieved by its execution.

WHAT MISTAKES TO AVOID WHEN DRAWING A BLANK BILL OF EXCHANGE?

A blank bill of exchange, also known as an inchoate bill of exchange, is a security that is often used to secure receivables and as their repayment bond. It replaces cash offered as a deposit. Deciding to apply this security instrument, we should bear in mind several points which can protect us from the risk of the other party using the bill of exchange contrary to the agreement made.

It is a typical feature of a blank bill of exchange that it misses at least one of the statutory components of a traditional bill of exchange, e.g. the person to whom the liability on the bill is to be paid (payee), bill of exchange amount, date of payment, etc. These are completed only after the presentation of the bill for payment by its holder. Consequently, a blank bill of exchange can be used to secure receivables whose amount or date of payment are not yet known at the time the bill of exchange is drawn. Unfortunately, this can easily turn against the debtor, should the holder of the bill of exchange choose to complete it contrary to the agreement, if only for an amount in

choćby na kwotę wyższą niż wymagana. W celu uniknięcia takiej sytuacji, strony powinny sporządzić tzw. deklarację wekslową (umowę wekslową), w której zostaną określone wszelakie warunki dotyczące wypełnienia weksła. Aby jednak porozumienie takie miało jakiegokolwiek znaczenie, trzeba pamiętać o paru ważnych szczegółach.

Przede wszystkim weksel *in blanco* nie powinien być czystym blankietem posiadającym jedynie podpis wystawcy. W sytuacji, kiedy posiadacz weksła wypełni go niezgodnie z umową, będzie to bardzo ciężko udowodnić, mimo zawartej umowy wekslowej. Bowiem, wpisując brakujące dane posiadacz weksła stworzy niejako weksel własny. Jak wtedy udowodnić czy był on wcześniej wekslem *in blanco*? Bardzo łatwo jednak można uniknąć takich komplikacji. Wystarczy zamieścić na wekslu wszystkie dane znane w momencie wystawienia: datę i miejsce wystawienia, symbol waluty, oraz oznaczenie remitenta. Nie trzeba się martwić, że data wystawienia wpłynie na termin przedawnienia weksła, gdyż na podstawie art. 70 ustawy Prawo wekslowe (Dz.U. z 1936 nr 37 poz. 282 ze zm.) liczy się on od daty płatności i wynosi 3 lata. Warto również zaznaczyć, że wystawiany weksel jest wekslem *in blanco* oraz że między stronami została zawarta umowa wekslowa, a także dodać klauzulę „nie na zlecenie”. Uniemożliwi to odbiorcy weksła (remitentowi) dokonanie indosu (przeniesienia praw z weksła), w wyniku którego wystawca nie mógłby podnosić zarzutów wobec nowego posiadacza. Ponadto na dokumencie może być oznaczone, że wystawca zobowiązuje się wykupić dany weksel *in blanco* za cenę, którą oznaczy remitent i w dniu przez niego określonym. Natomiast szczegóły (maksymalny okres, kwota) mogą zostać oznaczone w umowie wekslowej, której zawarcie będzie zaznaczone na wekslu.

Nie powinniśmy natomiast wpisywać w wekslu *in blanco* wystawcy. Jeżeli bowiem podpisujemy weksel w imieniu spółki, np. jako jeden z jej wspólników, nie jest pewne czy w dniu płatności nadal będziemy występować w takim charakterze. Umieszczenie podpisu przy oznaczeniu firmy, bez oznaczenia stosunku przedstawicielstwa, nie przesądza, że oświadczenie woli zostało złożone w imieniu spółki i może skutkować odpowiedzialnością za zobowiązania spółki w momencie, kiedy dana osoba z jej działalnością nie

excess of the required one. In order to prevent that from happening, the parties should draw up the so-called bill of exchange declaration (bill of exchange agreement) setting out the terms and conditions for completing the bill. However, for such an agreement to have any significance, one must bear in mind a number of important details.

Above all, a blank bill of exchange should not be a completely blank form with only the drawer's signature on it. When the holder of the bill completes it contrary to the agreement, that would be very hard to prove despite having concluded the bill of exchange agreement. This is because, filling in the missing details, the bill's holder will in a way draw up a promissory note. Under such circumstances it is impossible to demonstrate that it used to be a blank bill of exchange. However, it is very easy to avoid these difficulties. One only needs to include on the bill of exchange all the details known at the time of drawing: date and place of drawing, currency symbol, and the designation of the payee. One does not need to worry that the date of drawing will affect the bill's period of limitation, as pursuant to Article 70 of the Bill of Exchange Law (Journal of Laws of 1936, no. 37, item 282, as subsequently amended) the period of limitation commences on the date of payment and runs for three years. It is also worth indicating that the bill of exchange being drawn is a blank bill of exchange and that the parties have concluded a bill of exchange agreement, as well as adding the "not to order" clause. This will prevent the bill's payee from endorsing it (assigning rights arising under it), following which the drawer would be unable to pursue any claims against the new holder. In addition, the instrument can state that the drawer promises to redeem the blank bill of exchange for a price designated by the payee and on the date specified by it. The details (maximum period, amount) can be included in the bill of exchange agreement, the execution of which is also stated on the bill of exchange.

On the other hand, one need not enter the drawer on a blank bill of exchange. If the bill is signed on behalf of a company, e.g. by one of its shareholders, it is not sure if on the date of payment the drawer will still act in the same capacity. A signature affixed next to a business name, without expressly stating the capacity to represent the company, does not mean that the declaration of intent has been made on behalf of the company and may result in the signatory's liability for the company's obligations still continuing at a time when he or she no longer

ma już nic wspólnego. Postanowienia deklaracji wekslowej nie będą miały w takiej sytuacji znaczenia. Dla oceny tego, kto jest wystawcą weksla i kto zaciągnął zobowiązanie wekslowe istotny jest fakt, czyj podpis został umieszczony pod treścią weksla i w jakim charakterze osoba składająca podpis występuje. Zatem dla bezpieczeństwa lepiej nie wpisywać takich danych, ponieważ nie jest pewne czy pozostaną aktualne do dnia płatności weksla.

Weksel niepełny jest bardzo dobrym sposobem zabezpieczenia wiarygodności. Może być wykorzystany zarówno w stosunkach między przedsiębiorcami, np. jako zabezpieczenie należności wynikających z różnych rodzajów umów, jak również w stosunkach z konsumentem. Znajomość omówionych powyżej wskazówek pozwoli w pełni korzystać z zalet, jakie daje ta forma zabezpieczenia bez obawy, że weksel zostanie wykorzystany w sposób niezgodny z umową.

ODPIS Z KSIĘGI WIECZYSTEJ TAKŻE PRZEZ INTERNET

Jawność ksiąg wieczystych ma istotne znaczenie dla pewności obrotu nieruchomości. Mimo to, dotychczas przepisy ustawowe nie wspierały realizacji tej zasady w sposób adekwatny do możliwości technicznych i potrzeb społeczeństwa. Zmiany w tym zakresie wprowadza Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. 2013, poz. 941), która wejdzie w życie z dniem 1 grudnia 2013 r. Ustawa ta stanowi kolejny etap realizacji przedsięwzięcia „Wprowadzenie e-usług w zakresie ksiąg wieczystych”, będącego częścią projektu „Wprowadzenie e-usług w resorcie sprawiedliwości”.

Ustawa nowelizacyjna przede wszystkim zapewnia powszechny dostęp do ksiąg wieczystych za pośrednictwem Internetu, polegający na możliwości bezpłatnego przeglądania treści konkretnej księgi po podaniu jej numeru. Innymi słowy, każda osoba znająca numer konkretnej księgi wieczystej może zapoznać się z jej treścią nie odchodząc od ekranu swojego komputera.

Na mocy ustawy nowelizacyjnej został także rozszerzony katalog dokumentów wydawanych przez Centralną Informację Ksiąg Wieczystych. Od

has anything to do with the operations of the business. Under such circumstances, the provisions of the bill of exchange declaration will be irrelevant. To determine the identity of the drawer and decide who contracted obligations under the bill of exchange, it is important whose signature was affixed beneath the contents of the bill of exchange and in what capacity the signatory acted. So to be on the safe side, it is advisable not to enter these details, as one cannot be certain whether or not they will remain unchanged until the bill of exchange payment date.

An inchoate bill of exchange is a very good way of securing receivables. It can be employed both in relations between undertakings, e.g. as security for receivable arising under various types of agreements, and in dealings with consumers. The awareness of the issues outlined above helps make the most of the advantages offered by this security instrument without any concerns that the bill might be used contrary to the agreement.

LAND AND MORTGAGE REGISTERS ALSO AVAILABLE ON-LINE

Public availability of land and mortgage registers is a significant factor for the reliability of real property transactions. Despite that until recently, statutory regulations did not support practical application of that principle in a manner that would correspond with the level of technology and needs of the public. Modifications in that regard are introduced under the Act on Amending Act on Land and Mortgage Registers of 24 May 2013 (Journal of Laws 2013, item 941) to become effective on 1 December 2013. The act marks yet another stage of the project *Introduction of e-Services for the Purposes of Land and Mortgage Registration* being part of the project *Introduction of e-Services in the Ministry of Justice*.

Above all, the amendment to the act provides public access to land and mortgage registers via the Internet, making it possible for everyone to inspect the relevant land and mortgage register upon entering its number. In other words, anyone who knows the number of a specific land and mortgage register may inspect its contents without once leaving their seat in front of the computer screen.

The amendment also extended the list of documents issued by the Central Information Office of Land and Mortgage Registration. Starting from December, in

grudnia, obok obecnie występujących w obrocie odpisów ksiąg wieczystych i zaświadczeń o zamknięciu księgi wieczystej, wnioskodawca będzie mógł uzyskać konkretne potrzebne mu informacje w postaci wyciągu ze wskazanego działu księgi wieczystej. Natomiast do tej pory, możliwe było jedynie otrzymanie odpisu zawierającego wszystkie dane wpisane do księgi wieczystej.

Zostały także poszerzone kompetencje Centralnej Informacji o przyjmowanie za pośrednictwem Internetu wniosków o wydanie odpisu księgi wieczystej, wyciągu z księgi wieczystej lub zaświadczenia o zamknięciu takiej księgi. Wniosek taki może zawierać żądanie osobistego odbioru dokumentu w ekspozyturze Centralnej Informacji, bądź żądanie dostarczenia dokumentów za pośrednictwem operatora pocztowego na wskazany przez wnioskodawcę adres albo też żądanie samodzielnego wydrukowania przez wnioskodawcę dokumentu za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Taki samodzielnie wydrukowany dokument, będzie miał moc dokumentu wydanego przez sąd, jeżeli będzie posiadał cechy umożliwiające jego weryfikację z danymi zawartymi w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych. W ten sposób wnioskodawca będzie wygodnie i szybko uzyskiwał dokument, którym będzie mógł posłużyć się w obrocie prawnym. Na marginesie warto wspomnieć, że podobne rozwiązanie zostało wcześniej z sukcesem wprowadzone dla odpisów z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.

Dzięki nowelizacji, która wprowadza rozwiązania umożliwiające wyszukiwanie ksiąg wieczystych według zdefiniowanego kryterium, ułatwiona zostanie egzekucja z nieruchomości. Przykładowo, komornik będzie miał możliwość szybkiego wyszukania wszystkich ksiąg wieczystych nieruchomości należących do danego właściciela. Do swobodnego (tzn. wielokrotnego i nieograniczonego w czasie) wyszukiwania elektronicznych ksiąg wieczystych, po uzyskaniu zgody Ministra Sprawiedliwości, będą uprawnieni: Policja, organy kontroli skarbowej, organy podatkowe, NIK, ZUS, sądy, prokuratura, komornicy sądowi, notariusze i Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa.

Podsumowując, należy stwierdzić, że omawiana nowelizacja niewątpliwie jest krokiem we właściwym kierunku, gdyż gwarantuje ona

addition to the currently available copies of land and mortgage registers and certificates on closing a land and mortgage register, an applicant will be able to obtain specific information required by him or her in the form of an excerpt from the designated section of the land and mortgage register. Until now, it was only possible to obtain a copy including all the details entered into the land and mortgage register.

The Central Information Office has also seen its powers extended as regards the ability to accept applications, via the Internet, for a copy of a land and mortgage register, excerpt from a land and mortgage register, or a certificate on closing a land and mortgage register. The application may contain a request for personal collection of the document by the applicant at a branch of the Central Information Office, for the documents being delivered by post to the address designated by the applicant, or for an on-line printout of the document by the applicant himself or herself. Such a document printed out by the applicant himself or herself will have the same status as a document issued by the court, providing it has features that enable its cross-checking against the details included in the central land and mortgage register database. This way, the applicant will be able to obtain conveniently and expeditiously a document that he or she will be able to use as part of their legal dealings. As an aside, it is worth noting that a similar solution was previously employed with success for copies of the Business Register of the National Court Register.

Thanks to the amendment, which introduces an arrangement whereby land and mortgage registers can be searched based on predefined criteria, enforcement against real property will become easier. For instance, a court enforcement officer will be able to run a fast search of all the land and mortgage registers maintained for real properties owned by the relevant owner. Unrestricted (i.e. repeated and unlimited in time) searches of electronic land and mortgage registers, following approval of the Minister of Justice, will be available to the police, tax audit authorities, tax authorities, Supreme Audit Office (NIK), Social Security Institution (ZUS), courts, public prosecutor's office, court enforcement officers, notaries public, and the State Treasury Solicitor's Office.

Summing up, the amendment under review is without any doubt a step in the right direction, as it ensures public, free access to land and mortgage

powszechny, bezpłatny dostęp do przeglądania ksiąg wieczystych za pośrednictwem Internetu. Tym samym, wprowadzone zmiany ułatwią ustalenie majątku dłużnika oraz zwiększą efektywność egzekucji i bezpieczeństwo finansowe podmiotów gospodarczych.

W JAKICH PRZYPADKACH CZYNNOŚCI ZARZĄDU SPÓŁKI KAPITAŁOWEJ MOGĄ ZOSTAĆ UZNANE ZA NIEWAŻNE

Spółki kapitałowe, do których zaliczamy spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółkę akcyjną, stanowią jedną z dwóch grup spółek określonych w Kodeksie spółek handlowych (dalej jako „k.s.h.”). W przypadku obu wspomnianych spółek, przepisy prawa do dokonania określonych czynności prawnych wymagają zgody wyrażonej przez wspólników, walne zgromadzenie lub radę nadzorczą. Brak takiej zgody może powodować dwojakie skutki.

Po pierwsze, zgodnie z art. 17 k.s.h., jeżeli do dokonania czynności prawnej przez spółkę ustawa wymaga uchwały wspólników, walnego zgromadzenia bądź rady nadzorczej, czynność prawna dokonana bez wymaganej uchwały jest nieważna. Co istotne, zgoda może być wyrażona przed złożeniem oświadczenia przez spółkę albo po jego złożeniu, nie później jednak niż w terminie dwóch miesięcy od dnia złożenia tego oświadczenia (potwierdzenie takie ma moc wsteczną od chwili dokonania czynności prawnej, co oznacza, iż czynność prawna od chwili jej dokonania wywołuje skutki prawne).

Inaczej wygląda sytuacja, gdy zgoda właściwego organu spółki wymagana jest wyłącznie przez umowę spółki lub statut. Czynność prawna dokonana bez takiej zgody jest ważna, jednakże nie wyklucza to odpowiedzialności cywilnoprawnej członków zarządu lub likwidatorów wobec spółki z tytułu naruszenia umowy spółki albo statutu.

Powyższe przepisy można nazwać ogólnymi zasadami wprowadzonymi przez Kodeks spółek handlowych. Istnieją jednak przepisy szczególne, które wyłączają sankcję nieważności wyrażoną we wspomnianym wyżej art. 17. Dla przykładu, art. 230 k.s.h. stanowi, iż rozporządzenie prawem lub zaciągnięcie zobowiązania do świadczenia o wartości dwukrotnie przewyższającej wysokość

registers via the Internet. By the same token, the amendments made will make it easier to establish the assets of a debtor as well as enhancing effectiveness of enforcement and financial security of businesses.

UNDER WHAT CIRCUMSTANCES CAN ACTS OF MANAGEMENT BOARD OF A COMPANY LIMITED BY SHARES BE DECLARED INVALID

Companies limited by shares, that is the limited liability company and the joint-stock company, represent one of the two groups of capital companies identified under the provisions of the Commercial Companies Code (“CCC”). In the case of both of the above companies, the law requires that certain acts in law be performed only with the approval of the shareholders, general meeting, or supervisory board. The effects of failure to provide such approval can be of two kinds.

Firstly, pursuant to Article 17 of CCC, where the statute requires a resolution of the shareholders, general meeting, or supervisory board for an act in law performed by the company, an act in law performed without the required resolution is invalid. Significantly, the approval may be given prior to the company’s declaration or thereafter; no later, however, than within two months of the date on which the declaration is made (such confirmation has retroactive effect as of the date on which the act in law was performed, which means that the legal act starts producing legal effects once performed).

The situation changes when the approval of the company’s relevant corporate body is required solely under the company’s articles of association. An act in law performed without such approval is valid which, however, does not exclude the liability of members of the management board or liquidators towards the company for a breach of the articles of association.

The above regulations act as general principles introduced by the Commercial Companies Code. However, there are also specific provisions which exclude the pain of invalidity laid down under Article 17 of CCC quoted above. For example, Article 230 of CCC provides that disposal of a right or contracting of an obligation to provide performance whose value exceeds twice the value of

kapitału zakładowego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wymaga uchwały wspólników, chyba że umowa stanowi inaczej. Co więcej, w kolejnym zdaniu przepis ten wyłącza stosowanie przepisu art. 17 § 1.

Warto również poddać analizie przypadek, w którym uchwała organów spółki wyrażająca zgodę na dokonania czynności prawnej zostanie w przyszłości uchylona lub zostanie stwierdzona jej nieważność. W przypadku, gdy ważność czynności dokonanej przez spółkę jest zależna od uchwały zgromadzenia wspólników, uchylenie takiej uchwały nie ma skutku wobec osób trzecich działających w dobrej wierze (art. 254 §2 k.s.h.). Zatem uchylenie lub stwierdzenie nieważności uchwały organów spółki nie zmienia sytuacji prawnej osoby trzeciej pozostającej w dobrej wierze. Można stwierdzić, iż dla osoby trzeciej uchwała jest „nadal ważna”. Zasadę tę analogicznie stosuje się do stwierdzenia nieważności uchwały organu spółki.

Aby dokonać analizy sytuacji prawnej po dokonaniu czynności prawnej przez spółkę kapitałową bez wymaganej zgody organu tej spółki, na samym początku należy odpowiedzieć na pytanie czy wymóg zgody wynika z przepisów powszechnie obowiązujących (tj. ustaw), czy też z umowy lub statutu spółki. Odpowiedź na to pytanie pozwoli stwierdzić, czy dokonana czynność prawna pozostaje ważna.

NOWE ZASADY FUNKCJONOWANIA E-SĄDU

Przedmiotowa nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego (dalej k.p.c.) została wprowadzona ustawą z dnia 10 maja 2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 654), a weszła w życie 7 lipca b.r. Generalnie rzecz ujmując, zmiana ma na celu ukrócenie nadużyć w elektronicznym postępowaniu upominawczym polegających na dochodzeniu przedawnionych roszczeń. Nowelizacja ogranicza stosowanie tego trybu (potocznie zwanego postępowaniem przed e-sądem) do roszczeń, które stały się wymagalne do trzech lat przed dniem wniesienia pozwu (art. 505^{29a} k.p.c.).

Zgodnie z nowym uregulowaniem pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym powinien zawierać nr PESEL lub NIP zarówno powoda jak i pozwanego - jeśli są osobami fizycznymi. Jeśli natomiast powód lub pozwany nie są osobami fizycznymi, istnieje obowiązek podania

the share capital of a limited liability company requires a resolution of the shareholders, unless the articles of association provide otherwise. Moreover, the following sentence of the regulation excludes the application of Article 17 § 1.

Another scenario deserving scrutiny is the case when a resolution of the company's corporate bodies approving the performance of a legal act is subsequently annulled or declared invalid. Where the validity of an act performed by the company depends a resolution of the meeting of shareholders, annulment of such resolution has no effect vis-à-vis third parties acting in good faith (Article 254 §2 of CCC). Consequently, annulment of or declaring a resolution of the company's corporate bodies invalid does not affect the legal standing of a third party acting in good faith. One could say that for a third party the validity of the resolution continues. The same applies to a resolution of the company's corporate bodies that is declared invalid.

In order to examine the legal standing after an act in law is performed by a company limited by shares without the required approval of that company's corporate body, one first needs to determine whether the approval requirement is laid down under provisions of general application (i.e. the statute) or under the company's articles of association. Based on that determination, the act in law either remains valid or not.

MODIFIED E-COURT PROCEDURE

The relevant amendment to the Code of Civil Procedure (“CCP”) was enacted under the Act of 10 May 2013 (Journal of Laws of 2013, item 654) and became effective on 7 July 2013. Generally speaking, the purpose of the amendment is to put an end to the abuse of the electronic proceedings by writ of payment consisting in the pursuit of time-barred claims. The amendment limits the application of the proceedings (commonly known as proceedings before the e-court) to claims which became due and payable up to three years prior to the date of filing the claim (Article 505^{29a} of CCP).

Under the new regulations, a claim in the electronic proceedings by writ of payment must contain the PESEL Personal Number or the NIP Tax Number for both the claimant and the defendant, if they are natural persona (individuals). However, if the claimant and the defendant are not natural persons,

numeru KRS. Warto podkreślić, że tylko w postępowaniu przed e-sądem powód jest zobowiązany do podania powyższych danych pozwanego. Początkowo w Sejmie nie planowano rozróżnienia między zwykłym a elektronicznym postępowaniem. Jednakże na skutek przyjęcia poprawki Senatu zdecydowano inaczej.

W następnej kolejności, zgodnie z nowelizacją k.p.c. w elektronicznym postępowaniu upominawczym na powoda, jego przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika, który w złej wierze lub wskutek niezachowania należytej staranności oznaczył nieprawidłowo dane PESEL, NIP, KRS oraz dane dotyczące miejsca zamieszkania lub siedziby stron, sąd może nałożyć grzywnę. Grzywna może zostać wymierzona w wysokości do 5 tys. złotych, co wynika z ogólnych zasad k.p.c.

Następna zmiana ma zwiększyć prawa pozwanego w postępowaniu egzekucyjnym. W myśl dodanego nowelą art. 805¹ k.p.c. komornik poucza dłużnika m. in. o zasadach związanych z prawidłowym doręczeniem nakazu zapłaty (obowiązek podwójnego awizowania), o prawie do wniesienia wniosku o przywrócenie terminu, czy też o uprawnieniu do złożenia wniosku o zawieszenie postępowania w przypadku, gdy nakaz zapłaty został doręczony na inny adres aniżeli miejsce zamieszkania dłużnika ustalone w postępowaniu egzekucyjnym. Pouczenia mają na celu ochronę dłużnika. Powyższe ma zapobiec sytuacjom, w których komornik egzekwował należność od osoby, która nie miała świadomości wydania wobec niej nakazu zapłaty.

O CZYM TRZEBA WIEDZIEĆ PRZED PODJĘCIEM DECYZJI O UTWORZENIU ODDZIAŁU SPÓŁKI ZAGRANICZNEJ W POLSCE?

Najczęściej wybieraną przez przedsiębiorców zagranicznych formą prawną prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce jest spółka prawa handlowego. Alternatywnym sposobem jest utworzenie w Polsce oddziału spółki mającej siedzibę poza granicami Polski. Utworzenie oddziału spółki zagranicznej w Polsce podlega odpowiednim regulacjom prawnym, w szczególności zawartym w Ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

there is an obligation to provide the National Court Register (KRS) number. It should be stressed that it is only in the proceedings before the e-court that the claimant is required to provide the above details of the defendant. Initially, the *Sejm* did not intend to differentiate between the regular and electronic proceedings; however, after the Senate's amendment had been adopted, it was decided otherwise.

Further, under the amendment to CCP, in the writ-of-payment electronic proceedings the court may impose a fine upon the claimant, its statutory representative, or legal representative, if acting in bad faith or failing to exercise due diligence it provides an incorrect PESEL, NIP, KRS, and the parties' residential or registered address details. The fine imposed can be up to PLN 5,000, in accordance with the general principles adopted in CCP.

The next modification is intended to expand the defendant's rights in the course of the enforcement proceedings. Under Article 805¹ of CCP, added under the amendment, the court enforcement officer advises the debtor *inter alia* of the rules of due delivery of the order for payment (obligation to issue two advice notices), the right to file a request for reinstatement of the deadline, or the right to file a motion for stay of proceedings if the order for payment is delivered to a different address than the debtor's residential address established in the course of the enforcement proceedings. The purpose of the court enforcement officer's advice is to protect the debtor. The above is to help avoid situations when the court enforcement officer enforced receivables against persons who were not at all aware that an order for payment had been issued against them.

WHAT ONE SHOULD KNOW BEFORE DECIDING TO ESTABLISH A BRANCH OF A FOREIGN COMPANY IN POLAND?

A company limited by shares is a legal vehicle for conducting business in Poland that foreign undertakings choose most often. An alternative to that is the establishment in Poland of a branch office of a company based abroad. Setting up of a branch of a foreign company in Poland is governed by the applicable legal regulations, including without limitation the Act on Freedom of Business Activity of 2 July 2004.

Wspominana wyżej ustawa, w obecnym brzmieniu, definiuje oddział jako wyodrębnioną i samodzielną organizacyjnie część działalności gospodarczej, wykonywaną przez przedsiębiorcę poza jego siedzibą lub poza głównym miejscem wykonywania działalności. Oddziały w Polsce mogą być zakładane nie tylko przez podmioty już wykonujące działalność gospodarczą i mające siedzibę w Polsce, ale również przez osoby zagraniczne, tj. osoby fizyczne nieposiadające obywatelstwa polskiego, oraz osoby prawne lub inne jednostki organizacyjne posiadające zdolność prawną, z siedzibą poza terytorium Polski (tzw. osoby zagraniczne).

Podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej przez osoby zagraniczne z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, oraz osoby zagraniczne z państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, które mogą korzystać ze swobody przedsiębiorczości na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, a także przez obywateli innych państw niż wymienione powyżej, którzy posiadają w Polsce odpowiedni dokument, np. zezwolenie na osiedlenie się, mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na terytorium Polski na takich samych zasadach jak obywatele polscy. Oznacza to, że podmioty te mogą m.in. zakładać i tworzyć oddziały swej działalności gospodarczej. Przedsiębiorcy zagraniczni z innych państw niż wskazane powyżej mogą tworzyć oddziały w Polsce na zasadzie wzajemności (tj. jeżeli drugie państwo również przewiduje możliwość tworzenia oddziałów na swoim terytorium przez obywateli polskich), o ile ratyfikowane umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej.

Utworzenie oddziału następuje poprzez złożenie stosownego wniosku do odpowiedniego rejestru przedsiębiorców, a powstaje z chwilą dokonania wpisu do rejestru. Przy składaniu wniosku należy pamiętać o konieczności dołączenia do wniosku wszystkich niezbędnych załączników i dokumentów. Założenie oddziału nie wymaga sporządzania statutu ani zgromadzenia kapitału zakładowego, ale przedsiębiorca tworzący oddziały w Polsce jest obowiązany wskazać osoby upoważnione do jego reprezentacji, odrębnie w każdym z tworzonych oddziałów.

The Act on Freedom of Business Activity referred to above, as currently stated, defines a branch as a separate and organisationally independent part of a business, operated by the undertaking outside its seat or the principal place of business. Branches in Poland can be set up not only by entities already engaging in business activity and based in Poland but also by foreign persons, i.e. natural persons (individuals) who are not Polish citizens and legal persons or other incorporated organisational units with their seats outside Poland (the so-called foreign persons).

Undertaking and conducting business activity by foreign persons established in the EU Member States, member states of the European Free Trade Agreement (EFTA) – parties to the European Economic Area Agreement, and foreign persons from countries which are not parties to the EEA Agreement but may exercise the economic freedom under the terms of agreements concluded by those countries with the European Community and its Member States, and citizens of other countries than those listed above who are holders of the relevant permit in Poland, e.g. settlement permit, may undertake and conduct a business activity in Poland on the same terms and conditions as Polish citizens. This means that those entities and persons may *inter alia* establish branches of their own businesses. Foreign undertakings based in countries other than those listed above may set up branches in Poland on a mutual basis (i.e. if the other state also allows the establishment of branches in their territory by Polish citizens) unless the ratified international agreements provide otherwise.

A branch is established by filing a relevant application with the appropriate Business Register with effect upon registration. The application needs to be accompanied by all the required enclosures and documents. The establishment of a branch does not require that the Articles of Association be drawn up or the share capital accumulated, but the undertaking setting up branches in Poland is required to designate individuals holding the power to represent the branch, separately for each of the branches.

Oddział przedsiębiorcy zagranicznego działa w Polsce pod tą samą nazwą, co główna część przedsiębiorstwa zakładającego oddział, wraz z przetłumaczoną na język polski nazwą formy prawnej przedsiębiorcy zagranicznego. Do nazwy należy także dodać zwrot „oddział w Polsce”. Należy także pamiętać, że oddział może wykonywać działalność gospodarczą wyłącznie w zakresie przedmiotu działalności przedsiębiorcy zagranicznego.

Oddział przedsiębiorstwa w Polsce prowadzi działalność samodzielnie, w oparciu o własną gospodarkę finansową, prowadząc własną księgowość (koniecznie w języku polskim i zgodnie z polskimi przepisami o rachunkowości), a także sporządza własne sprawozdania finansowe. Oddziały nie posiadają jednak odrębnej osobowości prawnej. Oznacza to, że za zobowiązania oddziału odpowiada przedsiębiorca zagraniczny bez ograniczeń.

ALTERNATYWNE METODY ROZSTRZYGANIA SPORÓW - RECEPTA NA PROBLEM DŁUGOTRWALYCH I KOSZTOWNYCH PROCESÓW GOSPODARCZYCH

Prowadząc działalność gospodarczą nie sposób uniknąć sytuacji spornych, które angażują czas, pieniądze, a także mogą wpłynąć na utratę dobrego wizerunku przez przedsiębiorcę. Niestety, ale polskiemu wymiarowi sprawiedliwości daleko do osiągnięcia zadowalającej efektywności w rozwiązywaniu takich problemów, czego dowodem może być zajęcie przez Polskę dopiero 97 miejsca spośród 142 państw w raporcie Światowego Forum Ekonomicznego „The Global Competitiveness Report 2011-2012”. Z tego względu należy zwrócić uwagę na tzw. ADRy (*Alternative Dispute Resolutions*), czyli alternatywne metody rozstrzygania sporów.

Dwiema podstawowymi, alternatywnymi wobec postępowania przed sądem powszechnym, metodami rozstrzygania sporów są mediacja oraz arbitraż. Obie instytucje zostały uregulowane w Kodeksie postępowania cywilnego.

Podstawową różnicą pomiędzy mediacją a arbitrażem jest sposób znalezienia rozwiązania problemu. Podczas mediacji strony szukają konsensusu z udziałem mediatora, który jednak nie posiada kompetencji władczych i nie rozstrzyga sporu. Jego zadaniem jest ułatwienie stronom

The branch of a foreign undertaking operates in Poland under the same business name as the main part of the business setting up the branch and is accompanied by the designation of the legal form of the foreign undertaking translated into Polish. The words *oddział w Polsce* (branch in Poland) are also added to the business name. It must be borne in mind that the branch may operate its business activity only to the extent of the objects of business of the foreign undertaking.

The branch of a business in Poland operates on a stand-alone basis, manages its own finances, maintains its own accounting (which must be in Polish and comply with the Polish accounting regulations), as well as drawing up its own financial statements. However, branches are not vested with separate legal personality. This means that the foreign undertaking is liable without limitation for the obligations of its branch.

ALTERNATIVE DISPUTE RESOLUTION – RECIPE FOR PROLONGED AND COSTLY COMMERCIAL LITIGATION

Disputes, being an inherent part of doing business, are time consuming, costly, and can potentially harm the reputation of the business involved. Unfortunately, the Polish administration of justice is still a far cry from satisfactory effectiveness in dealing with such issues, as demonstrated by Poland being ranked as low as 97th among 142 countries in *The Global Competitiveness Report 2011-2012* of the World Economic Forum. For that reason, Alternative Dispute Resolution (ADR) is an alternative worth noting.

The two principal dispute resolution methods, alternative to litigation before a common court of law, are mediation and arbitration, both of which being regulated under the provisions of the Code of Civil Procedure.

The main difference between mediation and arbitration is the way of finding solution to the problem. While during mediation, the parties attempt to find a consensus with the involvement of a mediator who, however, has no executive authority and does not settle the dispute. The mediator's task

osiągnięcia porozumienia i doprowadzenie do zawarcia ugody. Natomiast w arbitrażu strony przekazują sprawę do sądu arbitrażowego, gdzie niezależny arbiter wydaje rozstrzygnięcie przyznając rację jednej ze stron.

Pierwsza z wymienionych metod, czyli mediacja, może być przeprowadzana w każdym przypadku, gdy możliwe jest zawarcie ugody. Zatem wszelkie spory, gdzie stroną jest przedsiębiorca, dotyczące np. zapłaty należności, roszczeń wspólników czy ustalenia odszkodowania, można rozwiązać za pomocą mediacji. Do jej głównych cech należy zaliczyć dobrowolność jej rozpoczęcia oraz możliwość wycofania się w każdym momencie. Decyzja co do prowadzenia mediacji spoczywa tylko i wyłącznie na zainteresowanych stronach i to tylko od nich zależy, jak szybko dojdzie do wypracowania satysfakcjonującego porozumienia.

Podczas mediacji wymagana jest obecność neutralnego mediatora, którego działania mają na celu umożliwienie zawarcia ugody. Co ważne, mediator jest zobowiązany do zachowania poufności, chyba że strony zwolnią go z tego obowiązku. Dlatego też przedsiębiorca nie powinien obawiać się wyjawienia informacji istotnych z jego punktu widzenia. Warto także wspomnieć, że mediacja jest zdecydowanie mniej sformalizowana niż postępowanie sądowe. Strony mogą dowolnie ustalić miejsce i czas przeprowadzenia mediacji, co niewątpliwie wpływa na szybkość tej metody, a tym samym na znaczne zmniejszeniu kosztów względem standardowego postępowania. Oprócz tego, znalezienie wspólnego rozwiązania wypracowanego w wyniku transparentnych rozmów oraz w miłej atmosferze, pozwala nie tylko na wygaszenie konfliktu, ale sprzyja także dalszej współpracy.

Arbitrażowi można przypisać podobne zalety jak mediacji tj.: z reguły szybsze rozstrzygnięcie sporu, gwarancję zachowania tajemnicy handlowej, dostosowanie postępowania do potrzeb stron czy niższe koszty w relacji do postępowania przed sądem powszechnym. Pamiętać jednak należy, że z przystąpieniem do arbitrażu wiąże się poniesienie określonych opłat. Ich wysokość zależy od wartości przedmiotu sporu oraz sądu arbitrażowego, który ma rozstrzygnąć daną sprawę. I tak, zgodnie z tabelą opłat przy Sądzie Arbitrażowym przy Krajowej Izbie Gospodarczej, arbitraż może okazać się mniej opłacalny, gdy sprawa dotyczy niewielkiej sumy pieniężnej. Także przy wielomilionowym sporze

is to enable the parties to reach agreement and negotiate a settlement. On the other hand, under arbitration, the parties refer the dispute for resolution to an arbitration tribunal where an independent arbitrator resolves the case finding one of the parties to be in the right.

The first of the above methods, mediation, can be undertaken in every case when a settlement is possible. Consequently, all disputes where a sole trader, partnership or company is a party, relating e.g. to payment of amounts due, claims of partners/shareholders, or determination of damages, can be resolved by mediation. The key features of mediation include voluntary participation in the process and the ability to withdraw at any time. The decision to seek mediation rests solely and exclusively on the parties involved and it is only up to them how fast a satisfactory arrangement is worked out.

The process of mediation requires the presence of a neutral mediator who acts to facilitate negotiating a settlement. It is significant that the mediator is bound by the confidentiality obligation unless the mediator is released from by the parties. Consequently, a business party to mediation should not fear disclosure of information that is significant from its point of view. It should also be noted that mediation is far less formalised than court litigation. The parties are free to agree convenient venue and time for mediation which without any doubt affects the duration of the process and by the same token significantly reduces its costs compared to the standard proceedings. Moreover, arriving at a common solution in the process of transparent talks conducted in a pleasant atmosphere helps not only resolve the conflict but is also conducive to further collaboration between the parties to the dispute.

The strengths of mediation hold as true for arbitration, including as a rule a swifter resolution of the dispute, guaranteed confidentiality of commercial data, ability to align the proceedings with the specific needs of the parties, or lower costs than in the case of proceedings before a common court of law. Yet, it must be borne in mind that there are specific charges associated with entering into arbitration. The rates would depend on the object of the dispute and on the specific court of arbitration hearing the case. And so, according to the table of fees and charges of the Court of Arbitration at the Polish Chamber of Commerce (*Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarczej*), arbitration may

stosowna opłata może okazać się o wiele wyższa, niż wynikająca z ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zgodnie, z którą opłata stosunkowa nie może przekraczać kwoty 100 tysięcy złotych. Niemniej jednak, w większości przypadków arbitraż pozostanie atrakcyjny, albowiem podczas zwykłego postępowania sądowego do jego kosztów należy doliczyć również wydatki na opinie biegłych, wynagrodzenie pełnomocników procesowych etc., co często stanowi główny ciężar finansowy, którego wielkości nie można z góry przewidzieć.

Zdarza się, że mimo istnienia przesłanek dających duże szanse na wygranie procesu sądowego, strona i tak decyduje się na skorzystanie z jednej z alternatywnych metod rozstrzygania sporów. Wynika to z czystej kalkulacji, gdyż skorzystanie z tych instytucji pozawala na zaoszczędzenie czasu, pieniędzy i energii, która może zostać wykorzystana w innym konstruktywnym celu.

Podsumowując, alternatywne metody rozstrzygania sporów gospodarczych mają na tyle dużo zalet, iż powinny być w każdym wypadku brane pod uwagę. Jako przykład skuteczności ADRów warto wspomnieć amerykańską sprawę *Department of Transportation v. City of Atlanta (President Parkway)*, która trwała na drodze sądowej 9 lat i trafiła nawet przed Sąd Najwyższy. Natomiast, gdy do akcji wkroczyli mediatorzy, wystarczyło tylko 9 spotkań na rozwiązanie sporu. Przypadek ten jasno pokazuje użyteczność i sens stosowania ADR-ów.

CZY MOŻNA NABYĆ PRAWO DO UŻYWANIA FIRMY INNEGO PRZEDSIĘBIORCY?

W języku prawniczym firma to inaczej oznaczenie przedsiębiorcy. Podstawowe zasady tworzenia firmy, wskazują przepisy Kodeksu cywilnego (dalej „k.c.”) oraz Kodeksu spółek handlowych (dalej „k.s.h.”). Firmą osoby fizycznej jest jej imię i nazwisko, natomiast firmą osoby prawnej - jej nazwa. Oprócz podstawowych danych wyznaczonych przez przepisy, firma może zawierać również inne oznaczenia fakultatywne, jak choćby zakres działalności, miejsce jej wykonywania czy pseudonim. Granice wyznacza przede wszystkim zasada prawdziwości: firma powinna dostatecznie odróżniać się od firm innych przedsiębiorców i nie wprowadzać w błąd, w szczególności, co do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu i miejsca jego działalności czy źródeł zaopatrzenia. Działanie takie

prove more costly if the matter involves a small amount of money. Similarly, in the case of a multi-million dispute, the fee applied may prove much higher than stipulated under the Act on Court Costs in Civil Cases, under which the prorated court charge is capped at PLN 100,000. Nonetheless, in the majority of cases arbitration will still be attractive, as the standard court proceedings, in addition to their costs, include also costs of expert opinions, attorneys' fees, etc, which often represent the principal financial burden the amount of which cannot be foreseen ahead of time.

It happens that despite the presence of the grounds making it highly likely for a party to prevail in litigation, such party after all decides to go for one of the ADR alternatives. This is the effect of cool calculation as reliance on ADR helps save time, money, and energy that can well be used for some other constructive purposes.

Summing up, the Alternative Dispute Resolution techniques offer enough advantages to deserve being considered in each case. As an indication of how effective ADR is, one should note the US case *Department of Transportation v. City of Atlanta (President Parkway)*, which took nine years of litigation and even got as far as the Supreme Court. Once mediators entered the stage, 9 meetings was all that was needed, to resolve the dispute. This case clearly demonstrates the utility and purpose of ADR application.

IS IT POSSIBLE TO ACQUIRE THE RIGHT TO USE THE BUSINESS NAME OF ANOTHER UNDERTAKING?

In legal parlance, a business name (*firma*) is the designation of an undertaking, whether a sole trader, partnership, or company. The principal rules for creating business names are laid down under the Civil Code (“CC”) and the Commercial Companies Code (“CCC”). The business name of a natural person (individual) is his or her first and last name and of a legal person, its business name. In addition to the basic data provided for under law, the business name may also include other optional designations, such as the scope of business, location, or an alias. The limits are framed above all by the principle of truthfulness: the business name should be sufficiently distinct from business names of other undertakings and it cannot be misleading, in particular as regards the identity of the undertaking

jest bowiem czynem nieuczciwej konkurencji, na podstawie art. 5 Ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Z założenia, zamieszczenie w firmie nazwiska osoby trzeciej będzie naruszało powyższe zasady. Niemniej jednak art. 43⁹ § 1 k.c. stanowi, że przedsiębiorca może upoważnić innego przedsiębiorcę do korzystania ze swej firmy, jeżeli nie wprowadza to w błąd. Warto zaznaczyć, że nie mamy tutaj do czynienia ze zbyciem firmy, ponieważ nie jest to dopuszczalne, a zawarcie podobnej umowy jest bezwarunkowo nieważne. Takie upoważnienie daje możliwość wykorzystania wypracowanej pozycji na rynku i reputacji danego przedsiębiorcy, co daje większe możliwości odniesienia sukcesu przez początkującego przedsiębiorcę. Jako przykład można wskazać umowę franchisingu, na podstawie której franchyzodawca daje poszczególnym franchyzobiorcom prawo i jednocześnie nakłada obowiązek prowadzenia działalności zgodnie ze wskazanymi przez niego zasadami. Między innymi upoważnia ich też do korzystania ze swojej firmy.

Jak stanowi art. 43⁸ § 1 k.c. w przypadku utraty członkostwa przez wspólnika, którego nazwisko było umieszczone w firmie, spółka może zachować w swej firmie jego nazwisko tylko za wyrażoną na piśmie zgodą, a w razie jego śmierci - za zgodą jego małżonka i dzieci. Wymóg formy pisemnej został tu zastrzeżony dla celów dowodowych (*ad probationem*). Ustępujący wspólnik może, lecz nie musi, udzielić takiego zezwolenia. Jest to jego uprawnienie o charakterze osobistym, a pozostali wspólnicy oraz spółka nie mogą dochodzić na drodze sądowej udzielenia takiej zgody. W podobnej sytuacji jest przedsiębiorca przejmujący prowadzenie danej działalności na podstawie np. umowy sprzedaży, ponieważ zgodnie z art. 43⁸ § 2 k.c. obowiązek uzyskania zezwolenia stosuje się odpowiednio w wypadku kontynuowania działalności gospodarczej osoby fizycznej przez inną osobę fizyczną będącą jej następcą prawnym.

Należy także pamiętać o zasadach kształtowania firmy osoby fizycznej, jeżeli dochodzi do przejęcia prowadzenia działalności gospodarczej. Oznacza to, że aby nie wprowadzić w błąd innych podmiotów, w firmie musi zostać odpowiednio oznaczone, kto jest przedsiębiorcą aktualnie prowadzącym działalność, natomiast nazwisko poprzednika może być wkomponowane w brzmienie firmy jako

(sole trader, partnership, or company), objects and place of business, or supply sources. Pursuant to Article 5 of the Act on Counteracting Unfair Competition of 16 April 1993, any activities in breach of the above are acts of unfair competition.

By definition, a business name incorporating the last name of a third party violates the above requirements. However, Article 43⁹ § 1 of CC provides that an undertaking may authorise another undertaking to use its business name unless it is misleading. It must be noted that no transfer of the business name is involved here, as such a transaction is impermissible and an agreement providing for it would be unconditionally invalid. The authorisation referred to above offers the opportunity to employ the market standing and reputation of another undertaking, thus improving the success prospects of a fledgling business. A case in point is a franchising agreement under the terms of which the franchisor gives its various franchisees the right and at the same time imposing an obligation on them to conduct the business in line with the principles prescribed by it; the franchisor among others authorises its franchisees to use its business name.

Pursuant to Article 43⁸ § 1 of CC, in the event a name partner/shareholder ceases to be a member, the partnership/company may retain his or her name as included in its business name only with a written consent and in the event of his or her death, with the consent of his or her spouse and children. The requirement of written form has been prescribed here for evidentiary purposes (*ad probationem*). The outgoing partner/shareholder may but is not required to grant such a consent. This is a personal right, and the other partners/shareholders and the partnership/company may not enforce granting such a consent before the court. The same holds true for an undertaking taking over a business under e.g. a transfer agreement, as pursuant to Article 43⁸ § 2 of CC, the obligation to obtain the consent applies as appropriate in the event the business of one natural person is continued by another natural person being his or her legal successor.

One should also note the principles pertaining to the formulation of the business (trading) name of a natural person in case of takeover. In order not to mislead other entities, the business name must indicate as required the identity of the individual currently conducting the business, and the name of the predecessor can be incorporated in the business name as the optional item referred to above.

POLISH LAW REVIEW *(continued)*

wspomniany element fakultatywny.

Jak wskazują przepisy, nabycie prawa do firmy innego przedsiębiorcy jest możliwe, pod pewnymi warunkami. Ma to na celu zapewnienie bezpieczeństwa podmiotom działającym na rynku oraz konsumentom.

As provided for under legal regulations, the acquisition of a right to another undertaking's business name is possible under certain conditions, the purpose being to provide security to the businesses operating in the market as well as the consumers.

Pod redakcją / Supervising Editor: Emilia May

MILLER CANFIELD

**MILLER, CANFIELD,
W. BABICKI, A. CHEŁCHOWSKI I WSPÓLNICY SP.K.**

ul. Batorego 28-32
81-366 **Gdynia**
Tel. +48 58 782-0050
Fax +48 58 782-0060
gdynia@pl.millercanfield.com

ul. Nowogrodzka 11
00-513 **Warszawa**
Tel. +48 22 447-4300
Fax +48 22 447-4301
warszawa@pl.millercanfield.com

ul. Skarbowców 23a
53-125 **Wrocław**
Tel. +48 71 780-3100
Fax +48 71 780-3101
wroclaw@pl.millercanfield.com

millercanfield.pl

POLAND * USA * CANADA * MEXICO * CHINA

Zastrzeżenie: Niniejsza publikacja została przygotowana dla klientów i współpracowników kancelarii Miller Canfield. Ma ona na celu jedynie przedstawienie streszczenia niektórych wydarzeń prawnych z wybranych dziedzin prawa. Z tego powodu informacje zawarte w niniejszej publikacji nie powinny stanowić podstawy do podjęcia jakiegokolwiek decyzji dotyczącej określonego kierunku działania. Informacje te nie mogą też być traktowane jako porada prawna ani nie zastępują szczegółowej opinii prawnej w konkretnej sprawie. W każdym przypadku należy skorzystać z usług doradców prawnych w celu weryfikacji, czy odpowiednie przepisy prawa mają zastosowanie do określonej sytuacji.

Disclaimer: This publication has been prepared for clients and professional associates of Miller Canfield. It is intended to provide only a summary of certain recent legal developments of selected areas of law. For this reason the information contained in this publication should not form the basis of any decision as to a particular course of action; nor should it be relied on as legal advice or regarded as a substitute for detailed advice in individual cases. The services of a competent professional adviser should be obtained in each instance so that the applicability of the relevant legislation or other legal development to the particular facts can be verified.